ΈΤΟΣ Δ'. ΈΝ ΑΘΗΝΑΣ ΤΗι 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1893 ΑΡΙΘ. 14

ΗΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΈΖΗ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΘ' ΈΒΔΟΜΑΔΑ

Συνεργάται εἰσὶ δεκτοὶ πάντες. Δημοσιεύονται τὰ ἐγκρινόμενα ἔργα, καὶ αἱ εἰκόνες συνεργατῶν καὶ καλλιτεχνημάτων. Ἀγγελίοι μετ' εἰκόνων. Συνδρομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονόμισμα παντὸς ἔθνους.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ—ΕΠΙΣΤΗΜΗ—ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἕκαστον φύλλον λεπτὰ 15. Πώλησις εἰς τὰ κιόσκια καὶ πρακτορεῖα. Τόμοι ἁπλ. δρ. 8, χρυσόδ. 10. Ἐξωτ. φρ. 14. Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεὰν εἰς τὰ λαχεῖα καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ ΑΡΙΘ. 2.— ΣΥΝΔΡΟΜΗ Ἐν ΕΛΛΑΔΙ ἐτησία Δρ. 8.— ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ἐτησία Φρ. 12.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.—Ἐκ τῆς Ἱστορίας τῶν Οὐρανῶν. Σύστασις τοῦ ὁρωμένου σύμπαντος (μετ' εἰκόνων) ὑπὸ Φρίκ.—Ἡ σημαία (διήγημα ἠρωϊκὸν) ὑπὸ Η. Βουτερίδη.—Καλὸς καὶ κακὸς καιρὸς (ποίημα) ὑπὸ Κ. Φ. Καβάφη.—Βιβλιοθήκη Ἰουλίου Βὲρν εἰκονογραφημένη. Τρεῖς Ἄγγλοι καὶ τρεῖς Ῥῶσσοι (μετ' εἰκόνων).—Τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον. Τέσσαρες συνεντεύξεις, Εὐαγ. Παντόπουλος ὑπὸ Α. Κοκ. . .— Διπλοῦν δρᾶμα, Σύγχρονον ἱστορικὸν διήγημα, (μετ' εἰκόνων) ὑπὸ Ροῦ.—Οἱ προάγγελοι τοῦ θανάτου, (παράδοσις) ὑπὸ Γουλιέλμου Τ. . .—Αἰνίγματα. —Ἀλληλογραφία τῆς «Φύσεως».—Ἀγγελίαι. κτλ.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ
Σύστασις τοῦ ὁρωμένου σύμπαντος.

Κατὰ τὰς γαληνιαίας ὥρας αἰθρίας ἑσπέρας, ῥίπτοντες ἐταστικὰ βλέμματα πρὸς τοὺς μαιάνδρους τῶν οὐρανῶν, ὁρῶμεν τὸν Γαλαξίαν σελαγίζοντα γλυκεῖάν τινα καὶ οὐρανίαν στιλβηδόνα, καὶ περικυκλοῦντα τὸ ἡλιακόν μας σύστημα· διότι τὸ ἥμισυ μὲν μέρος του δείκνυται ἄνωθεν τοῦ ὁρίζοντος, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ κάτωθέν του, ἢ τὸ μὲν πρὸς ἀνατολάς του, τὸ δὲ πρὸς δυσμάς, καὶ πάντοτε κατ' ἀντίθετον θέσιν τῶν ἡμικυκλίων του παρουσιαζομένων. Ὥστε, ἂν καθ' ὑπόθεσιν ἀφῃρεῖτο ἡ Γῆ, ἢ ἂν αὕτη καθίστατο διαφανής, ὁ Γαλαξίας θὰ παρουσιάζετο ὅλος ὑπὸ τὴν φυσικὴν μορφήν του, παριστῶν ὁλκὸν φωτὸς ἀνεξάντλητον, περιφέρειαν μεγίστου κύκλου, ζωννύουσαν τὸν οὐράνιον θόλον. Ἡ ἡμερησία δ'αὕτη κίνησίς του περὶ τὸ ἡλιακόν μας σύστημα ἐμποιεῖ ἡμῖν τὸ αἴσθημα, ὅτι ὁ ἡμέτερος Ἥλιος ἀνήκει εἰς τὸν Γαλαξίαν. Ἐὰν δὲ διηυθύνομεν ἰσχυρὸν τηλεσκόπιον πρός τι σημεῖον τῆς νεφελώδους ταύτης στεφάνης, αἴφνης θὰ ἐωρῶμεν εἰς τὸ τηλεσκοπικὸν πεδίον ἑκατοντάδας ἢ καὶ χιλιάδας ἀστέρων, ὡς διαρραφὰς βελόνης ἐπὶ τοῦ οὐρανίου θόλου· ἀφίνοντες δὲ τὸ τηλεσκόπιον ἀκίνητον ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, θὰ ἐβλέπομεν διαβαινούσας βραδέως πρὸ τῆς ὠπλισμένης ὄψεώς μας στρατιὰς ἀστέρων· ὁ Ἕρσχελλος ὑπελόγισε 331,000 ἀστέρων εἰς ἓν τέταρτον καὶ εἰς πλάτος 5 μοιρῶν, ἐν τῷ πτωχῷ εἰς γυμνὸν ὀφθαλμὸν ἀστερισμῷ τοῦ Κύκνου. Ἐὰν δ' ἐωρῶμεν ὅλον τὸν Γαλαξίαν διαβαίνοντα πρὸ τοῦ τηλεσκοπικοῦ ὀφθαλμοῦ μας, θὰ ἠριθμοῦμεν 18 ἑκατομμύρια ἀστέρων!

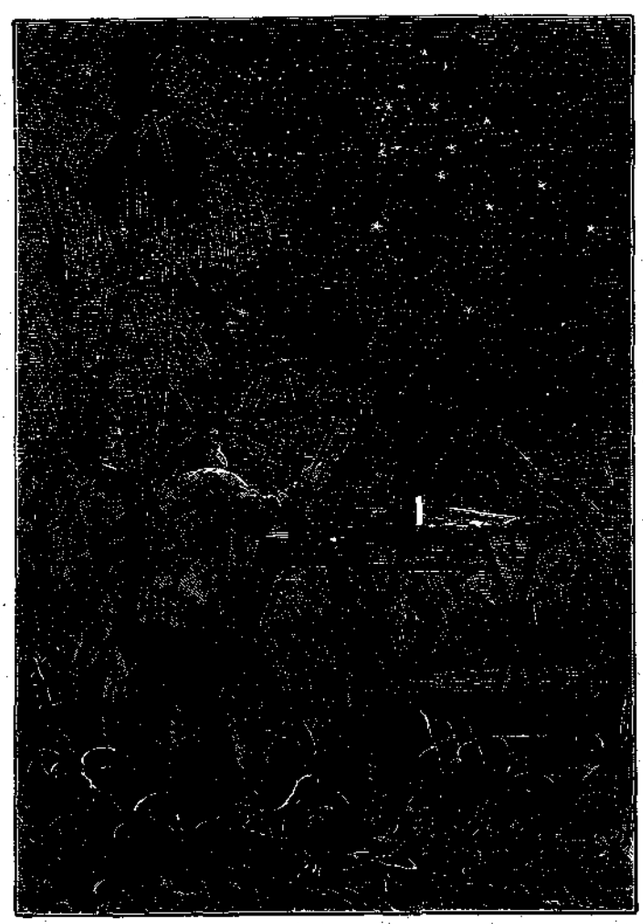

Ἀστρονομικὴ ἐπισκόπησις

Τὸ φυτώριον δὲ τοῦτο τῶν ἡλίων συγκρατίζεται ἐξ ἀστέρων ἀοράτων διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, ἤτοι μικροτέρων τοῦ ς' μεγέθους, κεχωρισμένων μὲν ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλὰ τοσοῦτον ἐγγιζόντων, ὥστε φαίνονται οὗτοι συνηνωμένοι καὶ ἀποτελοῦντες τὸν νεφελώδη τύπον τοῦ Γαλαξίου, τὸν ὁποῖον πάντα τὰ βλέμματα τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς αἰώνων μυρίων παρετήρησαν καὶ ἐθαύμασαν. Ἡ θέα δὲ τῆς συνεπισωρεύσεως ταύτης, ἥτις φαίνεται μὲν στεφάνη, ἀλλ' εἰς βάθος μέγιστον ἁπλοῦται, μᾶς πείθει ὅτι δὲν εἶναι τοιαύτη, ἀλλὰ μᾶλλον στρῶμα ὑπερμέγιστον ἐξ ἀστέρων, ὥστε ἀδιστάκτως ἀποφαίνεται ἡ ἐπιστήμη, ὅτι ὁ Γαλαξίας εἶνε *ἐπίπεδον παχύ, ἐν τῷ ὁποίῳ εἰσὶ συνεπισεσωρευμένοι ἀστέρες κείμενοι εἰς ἀποστάσεις ἀφ' ἡμῶν ἀκαταμετρήτους*· οὗτοι δ' οἱ ἀστέρες φαίνονται ἐγγιζοντες, διότι εἶνε τοποθετημένοι οἱ μὲν πρὸ τῶν δὲ ἢ μετὰ τοὺς δὲ κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς ὀπτικῆς ἡμῶν ἀκτῖνος καὶ κατ' ἀποστάσεις ἀνίσους.

Οὕτως οἱ πρῶτοι ἀστέρες τοῦ Γαλαξίου, οἱ κείμενοι πλησιέστερον ἡμῶν εἶνε ὁ Ἥλιος πρῶτος, ὁ α τοῦ Κενταύρου δεύτερος, ὁ 61 τοῦ Κύκνου τρίτος, ὡς εἴπομεν, καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀπέχοντες τρισεκατομμύρια χιλιομέτρων ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ κείμενοι. Πλεῖστοι ὅμως ἀστέρες δὲν ἀπέχουν πολὺ ἀπ' ἀλλήλων, σχηματίζοντες συστήματα δυαδικά, τριαδικά, τετραδικά, πενταδικά, ἑκατονταδικά, κτλ. ὑπάρχουν δὲ καὶ συστήματα σχηματιζόμενα ἐκ πολλῶν χιλιάδων ἀστέρων. Εὑρίσκομεν δ' ὅτι οἱ τηλεσκοπικοὶ εἶνε τοσοῦτον πολυαριθμότεροι, ὅσον μᾶλλον πλησιάζουν πρὸς τὸ ἐπίπεδον τοῦ Γαλαξίου.

Ὁ δ' ἀριθμὸς τῶν ἀστέρων ἀπὸ τοῦ ι' μέχρι τοῦι ς' με-

γέθους αὐξάνει τεραστίως καὶ κανονικῶς ἀπὸ τῶν δύο πόλων τοῦ Γαλαξίου μέχρι τῆς ζώνης του. Οὗτος τὸ αὐτὸ τηλεσκόπιον, δι' οὗ ὑπολογίζομεν 122 ἀστέρας ἐν χώρᾳ αὐτῆς, 15' διάμετρον ἔχουσῃ (τὸ ἥμισυ τῆς ἡλιακῆς διαμέτρου), δὲν παρουσιάζει πλείονας τῶν 30 εἰς ἀπόστασιν 15⁰ ἀπὸ τῆς ζώνης ταύτης, 10 εἰς 45⁰,16 εἰς 60⁰ καὶ μόνον 4 εἰς τοὺς πόλους τοῦ ἀστρῴου τούτου ἐπιπέδου· ἕκαστος δὲ τῶν ἀστέρων τούτων ἔχει τὸ ὄνομά του ἢ τὸν ἀριθμὸν τῆς τάξεώς του. Καὶ παρουσιάζονται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ αὔξουσα συνεπισώρευσις τῶν ἀστέρων πρὸς τὸν Γαλαξίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ περίεργοι ἀνωμαλίαι τῶν χωρῶν, ἐν αἷς οἱ ἀστέρες εἰσὶν ἰδιοτρόπως ἀραιόσπαρτοι, πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν Πλειάδων καὶ τοῦ Γαλαξίου. Ἐὰν ὁ ὀφθαλμός εἶχε τὴν δύναμιν 7 ἑκατοστομέτρων διοπτῆρος, θὰ ἐβλέπομεν τὸν οὐρανὸν διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ· ἀλλὰ θὰ ἐβλέπομεν μόνον τοὺς πρώτους τηλεσκοπικοὺς ἀστέρας ἑκατοντάκις πλείονας τῶν ὅσων ὑπολογίζομεν ἤδη διὰ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ· διὰ τοῦ τηλεσκοπίου δὲ τῆς Οὐασιγκτῶνος θὰ ἑωρῶμεν ἑκατοντάκις τῶν ἀνωτέρω πλείονας, ἤτοι 30,000,000 εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ οὐρανίου θόλου. Δυνάμεθα ἤδη νὰ παραστήσωμεν τὸ ὁρώμενον σύμπαν ὡς συνιστάμενον ἐκ πλειόνων τῶν 100 000 000 ἀστέρων, διατεθειμένων ἐν σχήματι ὑπερμεγέθους φακοῦ, οὗ ἡ διάμετρος φαίνεται οὖσα ὀκτάκις ἢ δεκάκις μείζων τοῦ πάχους του. Ἡ σωρεία αὕτη δὲν εἶνε ὁμογενής, ἀλλὰ ποικίλη τὴν πύκνωσιν καὶ συγκειμένη ἐκ διαφόρων ἀθροισμάτων μετ' ἀτάκτων διαστημάτων.

Πολλὰ τῶν ἀθροισμάτων τούτων, ἀποτελοῦντα ἑταιρίας, κινοῦνται ὑπὸ κοινῆς τινος δυνάμεως διὰ τοῦ χάους τῶν οὐρανῶν· οἱ δὲ ἀστέρες τούτων ἐν ἄλλοις μὲν ἀπέχουν ἀλλήλων πολλὰ ἑκατομμύρια χιλιομέτρων, ἐν ἄλλοις δὲ μόνον δεκάδας τινάς τούτων. Καὶ τινες μὲν τῶν ἀστέρων αὐτῶν εἶνε ἑκατομμυριάκις ὀγκωδέστεροι τῆς Γῆς, ἕτεροι ὅμως κατέρχονται, ἂν μὴ μέχρι τῆς ἀπείρου σμικρότητος αὐτῆς, ἐξισοῦνται τοὐλάχιστον κατὰ τὸν ὄγκον πρὸς τοὺς μεγαλειτέρους πλανήτας, τὸν Δία καὶ τὸν Κρόνον. Δέον δὲ νὰ εἰκάσωμεν, ὅτι οἱ ἀστέρες ἐντελῶς μεμονωμένοι εἰς τὸ χάος δὲν ὑπάρχουν· καὶ αὐτὸς ὁ Ἥλιος ἡμῶν, ὅστις φαίνεται τοιοῦτος ὑφίσταται βεβαίως τὴν ἑλκτικὴν ἐπήρειαν τῶν γειτόνων του, ἴσως δὲ μετὰ πολλῶν τούτων βαδίζει πρὸς τὸν αὐτὸν ἐκ συμφώνου σκοπόν. Εἶνε δὲ γνωστὰ ἐν οὐρανοῖς 1034 ἀθροίσματα ἀστέρων καὶ 4042 νεφελώματα ἀναλλοίωτα· καὶ τὰ μὲν ἀθροίσματα συνίστανται ἐξ ἀστέρων συνδεδυασμένων, τὰ δὲ νεφελώματα δύνανται νὰ ὑποδιαιρεθῶσιν εἰς δύο τάξεις· ἁ εἰς νεφελώματα *ἀστρικὰ* ἢ *διαλυόμενα* εἰς ἀστέρας διὰ τῶν σημερινῶν τηλεσκοπίων ἢ διὰ μείζονος δυνάμεως, τὰ ὁποῖα ἡ προόδος τῆς ὀπτικῆς θὰ μᾶς παρασκευάσῃ ἡμέραν τινά, καὶ β' εἰς νεφελώματα *κοσμικά*, τῶν ὁποίων ἡ φασματικὴ ἀνάλυσις δεικνύει τὴν ἀτμώδη αὐτῶν σύστασιν. Καὶ τὰ μὲν ἀστρικὰ ἀθροίσματα εἶνε γενικῶς διανενεμημένα ὡς οἱ τηλεσκοπικοὶ ἀστέρες πλείονα ἐν τῷ Γαλαξίᾳ, τὰ κοσμικὰ ὅμως νεφελώματα εἶνε σπάνια καὶ ἀραιὰ μὲν ἐν αὐτῷ, λίαν δὲ διακεχυμένα εἰς τοὺς δύο πόλους του.

Τῶν ἀστρικῶν δ' ἀθροισμάτων τινὰ μὲν σύγκεινται ἐκ τινων μόνων ἀστέρων, τινὰ δ' ἐκ δεκάδων τινῶν, ἄλλα ἐκ πολλῶν ἑκατοντάδων καὶ ἄλλα ἐκ πολλῶν χιλιάδων. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀθροισμάτων τῶν διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ὁρωμένων, τὸ γνωστότερον τὸ ὑπὸ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος πρὸ πολλῶν αἰώνων παρατηρούμενον, εἶνε αἱ *Πλειάδες*, ἐν αἷς ἡ συνήθης μὲν ὅρασις βλέπει ἓξ ἀστέρας· τὴν *Ἀλκυόνην* τοῦ γ'. μεγέθους, τὴν *Ἠλέκτραν* καὶ τὸν *Ἄτλαντα* τοῦ δ'. μεγ., τὴν *Μερόπην* τὴν *Μαῖαν* καὶ τὸν *Ταΰγετον* τοῦ ε'. μεγ. αἱ καλαὶ δ' ὄψεις διακρίνουν ἑβδομον ἀστέρα, τὴν *Πλειόνην* τοῦ ς', μεγ. αἱ κάλλισται διακρίνουν τὴν *Ἀστερόπην* τοῦ ζ'. καὶ αἱ ἐξέχουσαι δύνανται νὰ διακρίνωσι τὸν ἀστέρα τοῦτον διπλοῦν καὶ τὴν *Κελαινώ*, τοῦ ζ' μεγ. αἱ δὲ ὀξύτεραι δύνανται νὰ διακρίνουν καὶ ιγ'. ἀστέρα. Ἡ Κελαινὼ φαίνεται, ὅτι εἶχεν ἐλαττωθῆ τὴν λάμψιν, διότι οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Λατῖνοι ἱστορικοὶ βεβαιοῦν, ὅτι ἔφυγεν ἐκ τ' οὐρανοῦ κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον· ἀλλ' ἴσως ὁ μῦθος οὗτος ὀφείλεται εἰς τὴν δυσχέρειαν τῆς ὀπτικῆς διακρίσεως. Τὸ ἀστρῷον τοῦτο ἄθροισμα ὁρώμενον καὶ διὰ θεατρικῶν διόπτρων φαίνεται ἑσμὸς πολλῶν ἀδαμάντων, σπινθηροβολούντων εἰς τὸ βάθος τοῦ μέλανος οὐρανοῦ· ὅσον δὲ τὸ τηλεσκόπιον δι' οὗ τὸ ὁρῶμεν εἶνε τὸ μεγεθυντικώτερον, τόσον ἡ πληθὺς καὶ ἡ λάμψις τῶν συνιστώντων τὰς Πλειάδας ἀστέρων γίνονται ἐπιβλητικώτεραι. Ὑπολογίζουν περὶ τοὺς 600 ἀστέρας ἐν αὐτῷ, ἀπείρως ἀπέχοντας ἀλλήλων, καὶ δι' ἰσχυροτάτου τηλεσκοπίου διακρίνουν καὶ νεφέλωμα ἀξιόλογον.

Μετὰ τὸ ἄθροισμα τοῦτο δέον νὰ μνημονεύσωμεν τὸ ἐπίσης ὀνομαστόν, τὸ τῶν *Ὑάδων*, ἀνῆκον καὶ αὐτὸ εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Ταύρου, ὁρώμενον ὡσαύτως διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Διακρίνονται δὲ καὶ ἕτερα ἀθροίσματα ἀστρικά, τηλεσκοπικὰ μὲν ἀλλ' ἀξιοσημείωτα ταῦτα· τὸ ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Καρκίνου, τὸ ἐν τῷ τῶν Διδύμων, τὸ ἐν τῷ τοῦ Περσέως, τὸ ἐν τῷ τῶν Κυνηγετικῶν Κυνῶν, καὶ τὸ ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους· διακρίνομεν δ' ἐν τούτοις σωρείας ἡλίων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πλουσιωτέρας, ὁρωμένας ἐν διαφόροις χώραις τῶν οὐρανῶν. Πάντων ὅμως τῶν ἀστρῴων τούτων ἀθροισμάτων ἀξιολογώτερα εἶνε τὰ τοῦ Κενταύρου καὶ Τουκάνου, ἀστερισμῶν τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου, καθορώμενα, καὶ ἐσχηματισμένα ἐκ *πολλῶν χιλιάδων ἡλίων*· τούτων τὸ μὲν πρῶτον εἶνε ἀσυγκρίτως τὸ πλουσιώτερον καὶ τὸ μεγαλειτέρον ὅλου τοῦ οὐρανοῦ, παριστῶν περὶ τὸ κέντρον ἐκθαμβωτικὴν συμπύκνωσιν· τὸ δὲ δεύτερον, ὅπερ ἐπίσης ὁρᾶται διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ γειτονεῦον μὲ τὸ Μαγελλανικὸν Νέφος, εἰς χώραν τοῦ νοτίου οὐρανοῦ ἐντελῶς κενὴν ἀστέρων, ἐξαπλοῦται εἰς μακρὰν ἀπόστασιν δι' ἀστέρων βαθμηδὸν ἧττον πεπυκνωμένων· ἀστὴρ δέ τις διπλοῦς πρόκειται ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος, πλὴν πιθανὸν ὁ ἀστὴρ οὗτος νὰ εὑρίσκηται πολὺ ἔμπροσθεν τούτου, μὴ ἔχων οὐδεμίαν συνάφειαν μετὰ τοῦ ἀθροίσματος. Τὸ ἐκ τῶν ἀστέρων τούτων ἐκπεμπόμενον φῶς ὑπολογίζεται ὅτι διὰ νὰ φθάσῃ ἐνταῦθα, δεῖται δέκα ἕως δεκαπέντε χιλιάδας ἐτῶν.

Ἐν ταῖς αὐταῖς δὲ χώραις τοῦ οὐρανίου θόλου, ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Νοτίου Σταυροῦ, θαυμάζει τις μετ' ἀρρήτου ἐκπλήξεως λαμπρὸν ἄθροισμα 110 ἀστέρων ἑβδόμου μεγέθους ἢ καὶ μικροτέρων, τῶν ὁποίων οἱ μᾶλλον σπινθηροβολοῦντες ἀναλάμπουν διὰ πάντων τῶν χρωμάτων τοῦ φωτός, τοῦ ἐρυθροχρόου λυχνίτου ἄνθρακος, τοῦ πρασινοχρόου σμαράγδου, τοῦ κυανιζόντος σαπφείρου· παρουσιάζει δ' ἐν συνόλῳ ἀδαμαντοθήκην ἐκ πολυτίμων καὶ σελαγιζόντων τιμαλφῶν λίθων. Ἡ θεωρία τῶν οὐρανῶν οὐδαμοῦ ἄλλοῦ παριστᾷ θέαμα μεγαλοπρεπέστερον καὶ συγκινητικώτερον τοῦ ἐν τοῖς ἀστρικοῖς ἀθροίσμασι παρουσιαζομένου· τὰ πλεῖστα τούτων κεῖνται εἰς τηλικαύτην ἀπόστασιν ἀφ' ἡμῶν, ὥστε τὰ ἰσχυρότερα τηλεσκόπια μᾶς τὰ δεικνύουν ὡς ἀστρῷον κονιορτόν. «Ἡ ἀπόστασίς των, λέγει ὁ Νιουκόμβης, δὲν εἶνε μόνον ἑκτὸς πάσης ἡμῶν δυνάμεως εἰς καταμέτρησιν, ἀλλὰ καὶ πέραν πάσης εὐκολίας πρὸς τὴν ἐκτίμησίν των . . . Καίτοι δὲ φαίνονται μικρότατα, οὐδὲν κωλύει ἡμᾶς νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἕκαστος τῶν μικρῶν τούτων ἡλίων εἶνε κέντρον ἡλιακοῦ συστήματος, οἷον τὸ ἡμέτερον μετὰ πλανητῶν ὁμοίων τῶν περὶ τὸν Ἥλιόν μας πλανωμένων· δυνάμεθα δὲ νὰ τοὺς θεωρήσωμεν ὡς ἀποίκους ἀποκεχωρισμένους εἰς τὰ πέρατα τῆς δημιουργίας· καὶ νομίζομεν μὲν ὅτι διὰ τὴν φαινομένην μικρότητά των οἱ κάτοικοι τῶν παρ' ἐκείνοις πλανητῶν δύνανται νὰ βλέπωνται ἐγγύτατα καὶ νὰ διαπραγματεύωνται, ἐὰν ὅμως ἡμεῖς μετεφερόμεθα ἐκεῖ, θὰ ἐβλέπομεν οὐρανὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν ἐνταῦθα, πιθανῶς ὅμως καὶ πληθὺν ἀστέρων λαμπροτέρων τοῦ Σειρίου, ἀλλὰ καὶ πλανήτας ἀγνώστους.»

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἀθροισμάτων τῶν σχηματιζόντων κανονικὰ σχήματα· ἐκπλήσσεταί τις ὅμως ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνακαλύπτων εἰς τὸ χάος τῶν οὐρανῶν ἀθροίσματα

ὠργανωμένα εἰς ἑλικοειδεῖς σωρούς. Τὸ δὲ μᾶλλον λαμπρότερον καὶ τεραστιώτερον, παρουσιάζον καταπληκτικὴν νεφελότητα, εἶνε τὸ τῶν Κυνηγετικῶν Κυνῶν, πλησιέστατα τοῦ ἀστέρος η τῆς Μεγ. Ἄρκτου, ἀπέχον 3⁰ πρὸς τὸ ΝΔ αὐτοῦ. Βλέπων τις αὐτό, νομίζει ὅτι ἡ χεὶρ τῶν αἰώνων συνέστρεψε τοὺς ἀναρίθμους ἡλίους του, συσσωρευθέντας ἐκεῖ καὶ παραταχθέντας, ὅπως διευθυνθῶσι πρὸς κεντρικήν τινα ἑστίαν, ὅτι δεύτερός τις ἥλιος συμπυκνοῦται ἐξωθεν κατὰ τὰ ὅρια τοῦ κοσμικοῦ τούτου ἀρχιπελάγους, καὶ ὅτι τὸ σύνολον τούτων μετατίθεται εἰς τὸ χάος, ἀφίνον ὁλκὸν φαεινὸν ὄπισθέν του. Ὑποθέτοντες δ' ὅτι τὸ ἄθροισμα τοῦτο εἶνε νεφέλωμα πλῆρες διαλυόμενον εἰς ἀστέρας, αἰσθανόμεθα τὸ πνεῦμα ἡμῶν ἀπολλύμενον εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν μυριάδων αὐτοῦ ἐκ τούτων, ὧν τὰ ἀτομικὰ φῶτα συνεσωρευμένα παράγουν τοὺς νεφελώδεις αὐτοὺς θυσάνους, λίαν ποικίλων ἐντάσεων. Τεραστία βεβαίως θὰ ἦνε ἡ ἔκτασις τοῦ σύμπαντος τούτου, οὗτινος ἕκαστος ἥλιος δὲν φαίνεται μεγαλείτερος κόκκου φωτεινῆς κόνεως, τεράστιον τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου, ἀφ' ἧς ὁρῶνται, τεράστιος ὁ δαπανώμενος χρόνος ὅπως τὸ φῶς τοῦ νεφελώδους τούτου ἀθροίσματος φθάσῃ μέχρις ἡμῶν, ἴσως 15, 30, 50, 100 χιλιάδων ἐτῶν! Βεβαίως δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ἐκεῖ ὅπου φαίνεται, διαλυθεὶς μὲν πρὸ πολλοῦ, ἀλλὰ φαινόμενος ἔτι διὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ φωτός.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

Η ΣΗΜΑΙΑ

(Διήγημα).

Ἔχων τὸ βλέμμα σκυθρωπόν, τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους, ὁ ἄνθρωπος ἵστατο ὄρθιος!

* * *

Πρὸ αὐτοῦ Γερμανὸς ἀξιωματικὸς καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄκρου τραπέζης, τὸν μὲν τῶν ποδῶν ἰσχυρῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους στηρίζων, τὸν δὲ ἀσκόπως διαμετεωρίζων, τὴν σπάθην συρομένην, τὸ κράνος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

Εὐσταλεῖς ἐν τῇ πρασίνῳ αὐτῶν στολῇ, Πομερανοὶ πυροβοληταὶ περιέμενον . . . . .

Μεγάλη πυρὰ ἐκ κλημάτων ἀμπέλου ἐφώτιζε τὸ δωμάτιον διὰ λάμψεως ὑπερύθρου, ἐνῷ εἰς τὸν ὁρίζοντα ὁ ἥλιος σκυθρωπὸς καὶ περίλυπος ἐφαίνετο ἀνατέλλων ἀκουσίως ἐπὶ τοῦ ἐρήμου πεδίου.

Τέλος ὄπισθεν τοῦ λόφου ἡ ἠχὼ διὰ βαρείας φωνῆς ἀπεκρίνατο εἰς ἕκαστον γδοῦπον τοῦ τηλεβόλου.

* * *

Λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἵστατο ὄρθιος!

Ἐθεᾶτο. . . , ζητῶν ἐκεῖ κάτω εἰς τὰς αὐγὰς τῆς ἠοῦς, τὴν οἰκίαν του κατὰ τὸ ἥμισυ κατεστραμμένην ὑπὸ τῶν Γερμανικῶν ὀβουζίων. . . . καί, ὑπὸ τὰ ἐρείπια τὴν γυναῖκά του, τὸ τέκνον του, κοιμωμένους τὸν πανύστατον ὕπνον.

— Τίς εἶ;

Λέγει ὁ ἀξιωματικός.

— Εἶμαι Γάλλος!

Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος.

— Μήπως εἶσαι κατάσκοπος φέρων εἰς τὸν ἐχθρὸν εἰδήσεις περὶ τῆς θέσεώς τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ;

Ὁ ἄνθρωπος ἀπήντησεν.

— Εἶμαι Γάλλος!

Σὺ εἶσαι, ὅστις, τὴν νύκτα ταύτην, ἐνεδρεύων ὄπισθεν τοῦ φράκτου, ἐπυροβόλησας εἰς τὸ στράτευμά μας καὶ ἐφόνευσας ἕνα Οὐλάνον;

— Εἶμαι Γάλλος!

Ὑπέλαβεν ὁ ἄνθρωπος.

— Τί κρατεῖς εἰς τὴν χεῖρά σου; Ἀναμφιβόλως τηλεγράφημά τι; Παράδος!

Τὴν φορὰν ταύτην ὁ ἄνθρωπος ἐτήρησε σιγήν. Ἐρρίγησεν ὅλος ὑπ' ὀργῆς πατριωτικῆς, καὶ ὤρκίσθη ὅτι θὰ προτίμα νὰ ἀποθάνῃ μᾶλλον ἢ νὰ ὑπακούσῃ.

Ἡ μικρὰ αὕτη τρίχρους σημαία, ἣν ἐκράτει κεκρυμμένην ὁλόκληρον ἐν τῇ κεκλεισμένῃ χειρί του, ἡ μικρὰ αὕτη σημαία, ἀγορασθεῖσα κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ χωρίου, παρά τινος πλανοδίου ἐμπόρου, ἡ μόνη ἀνάμνησις, ἣν εἶχε τοῦ τέκνου του τῷ ἐφάνη κατὰ τὴν ὑψίστην ἐκείνην στιγμὴν ῥάκος τῆς ἐσθῆτος τῆς πατρίδος.

Δὲν ἦτο πλέον παίγνιον παιδικόν. Ἦτον αὐτὴ αὕτη ἡ ἐθνικὴ σημαία διὰ τὴν ὁποίαν μάχονται, διὰ τὴν ὁποίαν ἀποθνήσκουσι!

— Παράδος!

Ἐπανέλαβεν ὁ ἀξιωματικός.

— Οὐχί!

Λέγει ὁ ἄνθρωπος.

* * *

Πάραυτα οἱ στρατιῶται ὁρμῶσι κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' οὗτος ἀνθίσταται. Ἡ σιδηρᾶ πυγμή του καταπίπτει ἐπ' αὐτῶν ὡς ἡ σφῦρα ἐπὶ τοῦ ἄκμωνος, καὶ τοὺς ῥίπτει πνευστιῶντας πρὸ τῶν ποδῶν του.

Ὦ! τῆς ἡρωϊκῆς ἀμύνης, καθ' ἣν μόνος ἐναντίον δέκα, μάχεται διὰ τὴν τιμὴν τῆς σημαίας!

Ἐπὶ τέλους ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ, τὸ σῶμα συντεθραυσμένον, αἱμόφυρτον, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν ὑπερήφανον ἔχων, ἐκτυλίσσει ὑπερηφάνως τὴν τρίχρουν, τύπτει δι' αὐτῆς τὸν Γερμανὸν κατὰ πρόσωπον καὶ τὴν ἐκσφενδονίζει εἰς τὸ κενόν, κράζων.

«Ζήτω ἡ Γαλλία»

Τότε σταυρῶν τοὺς βραχίονας περιέμενε . . .

Ἐν τῇ αὐλῇ τῆς ἐπαύλεως ὁ ἄνθρωπος ἵσταται εἰσέτι ὄρθιος . . .

Τὸ ἐκτελεστικὸν σῶμα πληροῖ τὰ ὅπλα.

Δι' ἑνὸς νεύματος τῆς κεφαλῆς ἀπαγορεύει νὰ καλύψωσι τοὺς ὀφθαλμούς του. Θέλει νὰ βλέπῃ κατεναντίον τὰ ὅπλα ἐστραμμένα ἐπὶ τοῦ στήθους του.

— Πῦρ!

Διατάσσει ὁ ἀξιωματικός.

Τὰ ὅπλα εἰσὶν εὐπειθῆ.

Κρότος ἀπαίσιος ὥσπερ μεγάλη πτῆσις κοράκων, διασχίζει τὸν ἀέρα.

Εἶτα βαθεῖα σιγή . . . .

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἵστατο πλέον.

* * *

Νὰ φονεύηταί τις διὰ μίαν παιδικὴν σημαίαν, εἶπεν ὁ Πρῶσσος ἀνυῶν τοὺς ὤμους. . . . Ἦτο παράφρων. Ἦτο Γάλλος!

Ἡ ἠχὼ ἀπεκρίθη.

«Ἦτο Γάλλος».

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Ἠλ. Π. Βουτιερίδης.

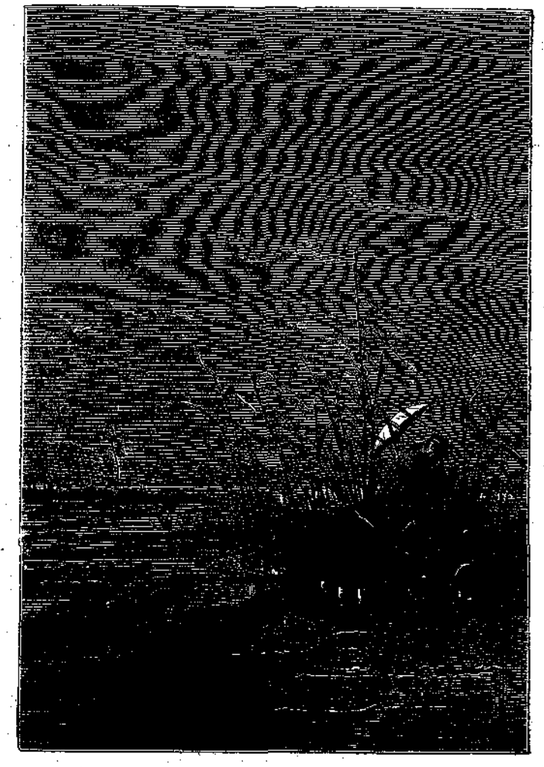

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ
ΒΡΑΒΕΥΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΤΡΕΙΣ ΑΓΓΛΟΙ ΚΑΙ ΤΡΕΙΣ ΡΩΣΣΟΙ

Περατωθείσης ἤδη τῆς ἐκτυπώσεως, ἐν μεταφράσει ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, τοῦ πλήρους ἐκφραστικότητος, περιπετειῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἐξιστορήσεων λαμπροῦ πονήματος τοῦ Ἰουλίου Βὲρν, ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΓΓΛΟΙ ΚΑΙ ΤΡΕΙΣ ΡΩΣΣΟΙ ὑπὸ τοῦ ἀναλαβόντος τὴν ἔκδοσιν ὅλης τῆς σειρᾶς τῶν ἔργων τοῦ συγγραφέως τούτου κ. Θησέως Λιβερίου, ἧς τὴν ἀξιόλογον προμήθειαν συνεστήσαμεν ἐπανειλημμένως τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις ὡς ἀναγκαιοτάτην, πολύτιμον καὶ ἀπαραίτητον παντὶ φιλομούσῳ, ἀναδημοσιεύομεν ἔναντι δύο τῶν καλλιτεχνικωτάτων εἰκόνων τοῦἐν λόγῳ ἔργου, εὐχαρίστως ἀγγέλλοντες ὅτι ἀπὸ τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος ἄρχεται ἡ ἐκτύπωσις τοῦ ἑπομένου πονήματος. «Τὰ πεντακόσια ἑκατομμύρια».

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

A VOL D'OISEAU

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Πάντες γνωρίζετε τὸν καθηγεμόνα τοῦ γέλωτος, εἰσηγητὴν καὶ ἐργάτην τῶν κωμειδυλλίων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ σκηνῇ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΝ ΠΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ, ὅστις καθ' ἑσπέρας θριαμβεύει τέρπων καὶ διασκεδάζων τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινὸν ἐν τῷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου νεοδμήτῳ θεάτρῳ τοῦ κ. Τσόχα.

Ὅπως συναντήσῃ τις ἐν καταλλήλῳ ὥρᾳ καὶ τόπῳ θιασάρχην τινὰ καὶ λάβῃ συνέντευξιν ἀνέτως καὶ ἀκόπως εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον. Συνεπῶς μεταβὰς ὅλως ἀπροόπτως ἐν τῷ μνησθέντι θεάτρῳ ἐν ὥρᾳ τῶν δοκιμῶν, καὶ πλησιάσας τὸν κύριον Παντόπουλον, μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἀφελείας καὶ χάριτος καθήμενον ἐν τῇ σκηνῇ, νωχελῶς καπνίζοντα ὀγκώδες σιγαρέτον καὶ ἐκ περιτροπῆς ῥίπτοντα ἐξεταστικὰ βλέμματα ἐπὶ τῶν διδασκομένων προσώπων τοῦ θιάσου των (ἐγίνοντο αἱ δοκιμαὶ τῶν Δύο Προεστῶν) ἐπελήφθην τῆς ἀποστολῆς μου ὅλως ἐξ ἀπίνης.

— Κύριε Παντόπουλε, τῷ λέγω, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἰδιαιτέρως.

— Εὐχαρίστως, φίλε μου, μοὶ ἀπαντᾷ.

Καὶ ἐγερθέντος μετέβημεν εἰς τὸ ἐν τῷ θεάτρῳ καφενεῖον, ἔνθα ἀφοῦ ἐλάβομεν καθίσματα μὲ παρατήρει μετὰ προσοχῆς, ὡς εἰ θέλων νὰ μαντεύσῃ τὸν σκοπὸν τῆς παρ' αὐτῷ μεταβάσεώς μου.

— Πρόκειται περί τινων πληροφοριῶν. Εἴσθε εὐχαριστημένος ἐκ τῶν ἐργασιῶν σας καὶ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ κοινοῦ;

— Πολύ, πάρα πολύ, φίλε μου.

— Περὶ ἐθνικοῦ θεάτρου τί φρονεῖτε, θὰ τελεσφορήσῃ, ὁ σκοπός του;

— Δὲν πιστεύω. Ὅπως ὅλα τὰ ἑλληνικὰ ἔργα, οὕτω καὶ αὐτὸ θὰ μείνῃ ὡς ἔχει ἐκεῖ κατ' ὄνομα μόνον.

— Ἡ Δημοσιογραφία πῶς σᾶς φαίνεται ἐν σχέσει πρὸς τὸ θέατρον;

— Τὰ καλλιτεχνικὰ ζητήματα καὶ ἰδίως τὰ τοῦ θεάτρου ἔχουν ἀνατεθῆ δυστυχῶς εἰς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι δὲν ἐννοοῦν αὐτό, οἱ δὲ συνήθεις ρέπορτερ γράφουσι ἐκ συμπαθείας ἢ ἀντιπαθείας πάντοτε· εἶναι δὲ, ὡς φρονῶ φοβερὸν τὸ τοιοῦτον, δηλαδὴ τὸ θέατρον νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἀνθρώπους ἀγνοοῦντας ἐντελῶς τὴν σκηνήν.

— Ἡ κριτικὴ εἶναι ἀξία λόγου;

— Βεβαίως, εἶναι, ἀλλ' οἱ δυνάμενοι νὰ κρίνωσι παρατηρῶ μετὰ λύπης ὅτι δὲν ἀναμιγνύονται εἰς τοῦτο, τηροῦσι σιγὴν ἰχθύος. Οὕτω δὲ βλέπομεν σήμερον τὴν κριτικὴν ἐξαρτωμένην ἀπὸ μερικοὺς νεήλυδας οἱ ὁποῖοι δὲν γνωρίζουσι οὔτε αὐτὴν τὴν σημασίαν τῆς λέξεως θέατρον, στεροῦνται δὲ ἀπολύτως διορατικότητος καὶ κελλαισθησίας περὶ τὸ μυστήριον τῆς τέχνης.

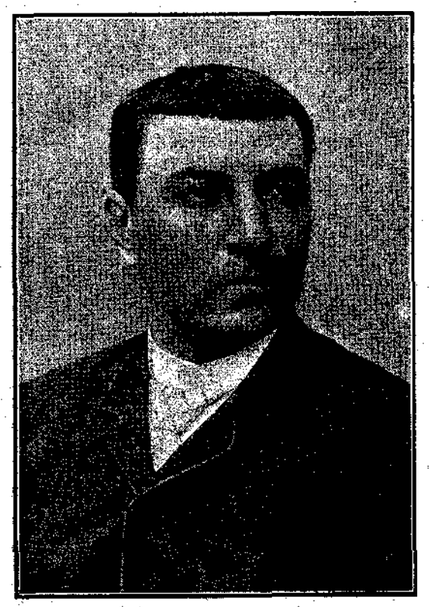

Εὐάγγελος Παντόπουλος

— Ποίους θεωρεῖτε κριτικούς;

— Τὸν κύριον Κορομηλᾶν ὡς πρὸς τὸ τεχνικὸν καὶ τὸν κ. Βλάχον ὡς πρὸς τὸ φιλολογικὸν μέρος.

— Τὸν κύριον Πετσάλην;

— Τὸν γνωρίζω, μάλιστα. Εἶναι κριτικὸς ἀμερόληπτος.

— Ποῖον μέρος ἐξ ὅσων παίζετε σᾶς ἀρέσκει περισσότερον;

— Τὸ τοῦ Μπάρμπα Λινάρδου ἐν τῇ Τύχῃ τῆς Μαρούλας. Δὲν προσκρούει οὐδαμοῦ. Ἡ ἐξέλιξις γίνεται φυσικώτατα καὶ κανονικώτατα.

— Διὰ τοὺς δραματικοὺς συγγραφεῖς τί φρονεῖτε;

— Δυστυχῶς, δὲν ἔχομεν.

— Περὶ δὲ κωμειδυλλίων;

— Δὲν ἔχομεν τοιαῦτα. Αὐτὰ δὲ τὰ ὁποῖα παριστάνομεν εἶναι τραγελαφικὰ καὶ βεβιασμένα, ὁ δὲ ἠθοποιὸς εὑρίσκεται ἐνώπιον λαβυρίνθου μὴ γνωρίζων ποίαν ὁδὸν νὰ ἀκολουθήσῃ.

— Οἱ κωμειδυλλιογράφοι πῶς σᾶς φαίνονται;

— Δυστυχῶς καὶ τοιούτους δὲν ἔχομεν. Τὸ τρόπαιον τοῦ Κορομηλᾶ ἀφ' ἑνὸς καὶ τὰ ποσοστὰ ἀφ' ἑτέρου ἐνέπνευσαν πολλοὺς νὰ φυτρώσωσιν ὡς μήκυτες καὶ νὰ αὐτοχειροτονηθῶσιν κωμειδυλλιογράφοι. Ὅστις δὲ μὲ συναντᾷ καθ' ὁδὸν καὶ μὲ χαιρετᾷ κρατεῖ εἰς χεῖρας καὶ ἀπὸ ἕν κωμειδύλλιον. Τὸ κιβώτιον μου εἶναι πλῆρες ἀπὸ τοιαῦτα.

— Ποίαν γνώμην ἔχετε περὶ τοῦ Ἀλεξιάδου;

— Εἶναι φιλοπονώτατος, μύστης τῆς σκηνῆς, διαπρέπει δὲ εἰς τὰ πατρικὰ μέρη.

— Περὶ τοῦ Διον. Ταβουλάρη;

— Εἶναι ἄριστος ἠθοποιὸς εἰς τὰ λεπτὰ μέρη, δηλ. εἰς τὰ οἰκογενειακά, εἶναι δὲ καὶ μέγας γνώστης τῆς Ἑλλ. σκηνῆς.

— Περὶ τῆς Παρασκευοπούλου;

— Αὕτη, φίλε μου, ὁμοιάζει πρὸς μάζαν πηλοῦ προωρισμένου διὰ τὴν κατασκευὴν καλλιτεχνικοῦ τινος ἀγάλματος, ἀλλὰ παραμελη θέντος ὑπὸ τοῦ γλύπτου εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ ἐργαστηρίου του καὶ πληρωθέντος ἀπὸ σαρίδια διάφορα. Μετά τινα δὲ καιρὸν, ἐνῷ ἤθελεν ὁ καλλιτέχνης νὰ ἐξωραΐσῃ τὸ ἄγαλμά του ἐπέτα αἴφνης ἐκ τινος μέρους ἕνα σαριδάκι καὶ τοῦ κατέστρεφεν ὅλον τὸ ἔργον. Δηλ. ἡ Παρασκευοπούλου ἔχει σπουδαῖα πλεονεκτήματα ἠθοποιοῦ ἐξαιρέτου ἀλλ' ἀπαιδεύτου, στερουμένη ἀπαγγελίας καὶ ἰδίως ἀβρότητος ὡς ἐκ τῆς νευρικῆς καταστάσεώς της. Ἀναβιβάζει δὲ ἀπὸ σκηνῆς ἔργα ἀκατάλληλα δι' αὐτὴν μὲ ἀλλοκότους χαρακτῆρας, τοὺς ὁποίους αὐτὴ ἡ ἰδία κατὰ φαντασίαν πλάττει.

— Ποῦ ἀποδίδετε τὴν ἀνάδειξίν της;

— Εἰς τὴν Φύσιν.

— Ἡ Βερώνη;

— Ἡ Βερώνη ἀναγινώσκει ἀπταίστως, στερεῖται ὅμως ὑποκρίσεως.

— Ὁ Σπ. Ταβουλάρης;

— Εἶναι κωμικὸς ἐν θέσει (δηλ. ὑποκρίσει), λεπτότατος ὅμως.

— Ὁ Νικηφόρος;

— Εἶναι ἐκ φύσεως κωμικός.

— Ὁ Πετρίδης;

— Ἔξοχος εἰς τὰ πατρικὰ μέρη.

— Ὁ Ζάννος;

— Θὰ ἦτο καλλίτερος ἐὰν περιωρίζετο εἰς ὅ,τι ἐπλάσθη.

— Τὸν χειμῶνα θὰ σᾶς ἔχωμεν ἐνταῦθα;

— Ὄχι.

Καὶ ἐγερθεὶς ἔτεινα αὐτῷ τὴν χεῖρα ὅπως ἀποχαιρετήσω τὸν δημοφιλέστατον καὶ ἔξοχον τοῦτον καλλιτέχνην μας, ὅστις λίαν προθύμως καὶ εὐγενῶς μοὶ παρέσχε τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας.

— Καὶ θὰ δημοσιεύσητε ὅλα ταῦτα; μοὶ εἶπε ἐκστατικῶς δίδων μὲ τὴν χεῖρα, ἀφοῦ ἐκρατήσατε σημειώσεις;

— Μάλιστα, τῷ ἀπήντησα εὐθαρσῶς, μήπως δὲν θέλετε νὰ δημοσιευθῶσι; μήπως....

— Ἄ, ὄχι, ἀγαπητέ μου, λίαν εὐχαρίστως. Εἶναι ἡ καθαρὰ ἀλήθεια ὅσα εἶπον καὶ δὲν φοβοῦμαι οὐδενὸς τὰς ἐπικρίσεις.

Α. Κοκ....

ΘΝΗΤΟΣ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ

Θνητὸς εὐτυχισμένος εἰς τὴν μέση
Νὰ βρίσκεσαι τῆς τόσης εὐωδιᾶς,
Νὰ ζῇς 'ς τὴ μαγεμένη αὐτὴ θέσι,
Σ' τ' ἀρώματα τῆς δάφνης καὶ μερτιᾶς!
Νὰ αἰσθάνεσαι τὴν αὔρα τῆς πρωΐας,
Τὴν δρόσον τῆς νυκτὸς τὴ μαγική,
Μὲ ἤρεμον σιγὴν τῆς ἠρεμίας,
Ν' ἀκοῦς τόσον κελάδημα γλυκύ!
Νὰ τρέχουν τὰ νερὰ τὰ κρυσταλλένια
'Απ' τὴν πηγὴ ποῦ λέγετ' 'Ακοή,
Καὶ σὺ χωρὶς κακίας χώρις ἔννοια
Νὰ τρέφῃς μὲ τὸ γέλιο τὴ ζωή!
Καὶ νάχῃς καὶ τριγύρω τὰ παιδιά σου,
Τὰ 'γγόνια σου ἀγγελόπουλα γλυκά!
Νὰ τρέχουν, νὰ πηδοῦν 'ς τὴν ἀγκαλιά σου,
Νὰ ψάλλουν 'σὰν πουλάκια ἁρμονικά!

. . . . . .

Τέτοια ζωὴ κ' ἐγὼ πῶς τὴν ζηλεύω,
Τέτοια ζωὴ τὴ θέλω! ἀλλὰ σιωπῶ!
Θενὰ 'λθη μιὰ ἡμέρα τὸ πιστεύω . . .
Θὰ ζῶ μ' ἐκείνην ἔτοι π' ἀγαπῶ!

Γ. Α. Πολίτης.

ΔΙΠΛΟΥΝ ΔΡΑΜΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Μετὰ πέντε μηνῶν ἀπουσίαν ὁ Μιμῖκος ἐπανέβλεπε τὴν Μαίρην οὐ μόνον ὡραιοτέραν, σοβαρωτέραν, ἀκμαιοτέραν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐπαγωγὸν, ἐπιβλητικὴν καὶ σαγηνευτικήν· ἡ δὲ Μαίρη ἀνεγνώριζεν ἤδη ἐν τῷ Μιμίκῳ πλεονεκτήματα ἁρμόττοντα καὶ συμφωνοῦντα πρὸς τὴν ἡλικίαν, τὸν χαρακτῆρα, καὶ τὴν ἀνάπτυξιν, ἣν προϊόντος τοῦ χρόνου ἀπέκτα. Ὁ Μιχαὴλ ἤδη ἦτο τέλειος ἀνὴρ δι' αὐτὴν, καὶ δὲν τῇ ἐφαίνετο πλέον ὡς παιδίον, καὶ μικρὸς ἐραστής, ἀλλ' ὡς ἀνὴρ ἐν τῇ ἀκμῇ του, τῇ ζέσει του καὶ τῇ δράσει του. «Εἶναι στρατιωτικὸς ἰατρὸς» ἐπανελάμβανε πολλάκις καὶ ἐνόει μὲ τοῦτο ὅτι ἦτο ἰδικός της, ὅτι τῇ ἀνῆκε ψυχῇ τε καὶ σώματι καὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐφαντάζετο νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ πλέον.

«Ἡ Μαίρη εἶναι ἤδη ὡραιοτέρα, τελειοτέρα, θελκτικωτέρα», ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ Μιμῖκος καὶ δὲν ἐνόει καὶ οὗτος νὰ τὴν ἀφήσῃ.

Μετεμέλετο δ' ἤδη πικρῶς διότι ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον εἶχε παραμελήσῃ νὰ μεταβῇ πρὸς συνάντησίν της.

Τὴν ἐπαύριον λοιπὸν ἐξερχόμενος περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου, ἔνθα ὡς προηγουμένως εἴπομεν, ὑπηρέτει ὡς δόκιμος ἰατρός, μετέβη πρὸς τὴν ὁδὸν Ἀμαλίας καὶ μετὰ προσοχῆς, ἠρέμα πλησιάζων πρὸς τὰς κιγκλίδας τοῦ βασιλικοῦ κήπου, παρετήρει ἐντὸς αὐτοῦ, ἂν εὑρίσκετο ἐκεῖ ἡ Μαίρη.

Ὄντως ἦτο ἐκεῖ, καθημένη, μὲ τὴν κεφαλὴν νεύουσαν πρὸς τὰ κάτω, ἀναμένουσα ἴσως καὶ ἀδημονοῦσα.

Ὁ Μιμῖκος ἀμέσως εἶδεν αὐτὴν καὶ ἔστη παρατηρῶν μετὰ συμπαθείας. Εἶτα πλησιάσας ἐγγὺς τῶν κιγκλίδων, ἔκρουσε διὰ τῆς σπάθης του αὐτὰς καὶ προσβλεψάσης τῆς Μαίρης, ἀφῆκεν ὁ Μιμῖκος ἐκεῖ τὸ ἐπισκεπτήριόν του καὶ ἀπεμακρύνθη.

Ἡ δὲ Μαίρη μετ' ὀλίγον ἐγερθεῖσα προεχώρησεν ἐπιτηδείως πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ λαβοῦσα τὸ ἐπισκεπτήριον ἐπανῆλθε καὶ ἐκάθησεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν. Θέσασα δὲ τὸν βραχίονά της ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ καθίσματος καὶ κλίνασα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρός της ἔρριψε βλέμμα ἐπὶ τῶν ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου λέξεων, ὅπερ διὰ τῆς ἄλλης χειρὸς ἐκράτει καὶ ἀνέγνωσε·

Φιλτάτη μοι Μαίρη.

Ἐπὶ μᾶλλον σ' ἀγαπῶ. Τὴν ἕκτην ὥραν σήμερον, δύναμαι νὰ σ' ἴδω ἐντὸς τοῦ κήπου ;

Μιχαήλ.

Καὶ ἐμειδίασε δακρύσασα ἐκ τῆς πολλῆς χαρᾶς· ἀνεγείρασα δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ ρίψασα βλέμμα τρυφερωτάτης συμπαθείας πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις ἐναγωνίως ἀνέμενε τὴν ἀπάντησιν ὀλίγον περαιτέρω αὐτῆς καὶ μετὰ δέους προσέβλεπε τὴν Μαίρην, δι' ἐπιχαρίτου κινήματός της ἐφίλησε τὸν χάρτην, ὃν ἐκράτει καὶ ἀπήντησε «Ναίι».

Ὁ Μιμῖκος τότε εὐγενῶς χαιρετίσας διὰ τῆς χειρὸς ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν, ἡ δὲ Μαίρη προχωρήσασα ἐντὸς τοῦ κήπου παρετήρει μετὰ περιεργίας τὸ ἐπισκεπτήριον, χαίρουσα καὶ δακρύουσα, λυπουμένη ἐν ταὐτῷ καὶ δυσανασχετοῦσα.

Τί εἶχε ;

. . . . . .

Τὴν ἕκτην ὥραν ἀκριβῶς ὁ Μιμῖκος εἰσήρχετο ἀπαθῶς καὶ μετ' ἀδιαφορίας μόνος ἐντὸς τοῦ βασιλικοῦ κήπου καὶ διηυθύνετο βραδὺ τὸ βῆμα καὶ ἐπιτηδείως πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, ἔνθα πρὸ τῆς εἰς Γερμανίαν ἀναχωρήσεως τῆς Μαίρης, εἶχον τὴν ἑσπέραν ἐκείνην τόσον τρυφερῶς συναντηθῆ καὶ τοσας μέχρι προκεχωρηκυίας τῆς νυκτὸς ὥρας τρυφερὰς λέξεις ἀνταλλάξει.

Ἡ Μαίρη ἐφάνη μετ' ὀλίγον ἐρχομένη ἀντιθέτως, καὶ διευθυνομένη πρὸς τὴν πυκνὴν ἀναδενδράδα. Πλησιάσασα δὲ τὸν Μιμῖκον καὶ λαμβάνουσα αὐτὸν βιαίως ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν φέρει πρὸς ἀπόκεντρόν τι μέρος, καὶ·

— Μ' ἐλησμόνησες Μιχαήλ ; τῷ λέγει μετ' ἐπιπλήξεως, μ' ἠρνήθης ; μὲ ἀφῆκες ; τί ἔγεινες ; ποῦ ἦσο ;

— Μὴ μ' ἐρωτᾷς περὶ τούτου, Μαίρη, σὲ παρακαλῶ, τῇ ἀπήντησε μετὰ συγκινήσεως πολλῆς ὁ Μιμῖκος, ἄφες τὰ παρελθόντα δι' ἄλλην στιγμὴν καὶ ἃς ὁμιλήσωμεν ἤδη διὰ τὰ παρόντα.

— Καὶ διατί ;

— Ἄφες αὐτά, ἄφες αὐτά, Μαίρη, τὰ παρελθόντα μοὶ προξενοῦσι λύπην,... τὸ παρὸν νὰ ἴδωμεν, αὐτὸ μᾶς ἐνδιαφέρει ἤδη.

Ἡ Μαίρη ἐφάνη ἀνησυχοῦσα, καὶ στηρίζουσα τὴν κεφαλήν της ἐπὶ τοῦ Μιμίκου·

— Ἐννοῶ, ὑπέλαβε, τὴν γυναῖκα, Μιχαὴλ, δὲν ἀπατᾷ οὔτε ὁ ἔρως οὔτε ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἀνδρός. Πρὸ καιροῦ ἐνόησα τὴν πάλην ἥτις συμβαίνει ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἤδη προβλέπω τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἔρωτός μας.

—Τί ἐννοεῖς ; τί θέλεις νὰ εἴπῃς ;

Μὴ ἀπαντώσης δὲ τῆς Μαίρης·

— Νομίζεις λοιπὸν, ὅτι σὲ ἐγκατέλιπον ; ὅτι δὲν σὲ ἀγαπῶ πλέον ; μὲ ἐκλαμβάνεις λοιπὸν πάντοτε ὡς παιδίον ;

— Δὲν εἰξεύρω, Μιχαὴλ, πῶς νὰ ἐκλάβω τὸ πρᾶγμα. Βλέπω ὅμως ὅτι κάτι τι μὲ κάμνει ν' ἀνησυχῶ πολύ, καὶ μοὶ λέγει, ὅτι ὁ ἔρως μου, αἱ θυσίαι μου, τὸ ἀδιάσπαστον πρὸς σὲ αἴσθημά μου, πρὸς οὐδὲν ἀνταποκρίνεται, καὶ ἠχὼ δὲν εὑρίσκει, δηλαδὴ δὲν ἀνταγαπῶμαι, ὅπως ἐννοῶ, ὅπως θέλω, καὶ ὅπως πρέπει.

—Ἄ ! Μαίρη, ἀκριβῶς δι' αὐτὸ τὸ κάτι τι, σὲ παρεκάλεσα πρὶν ν' ἀφήσωμεν τὸ παρελθὸν καὶ νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ μέλλοντος, αὐτὸ τὸ κάτι τι, αὐτὸ τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον λείπει ἀπὸ τὸν ἔρωτά μας καὶ ἀπὸ τὴν καρδίαν μας μὲ κάμνει ν' ἀνησυχῶ καὶ νὰ σκέπτωμαι διαφοροτρόπως, ἴσως δὲ καὶ νὰ φέρωμαι σκληρῶς πρὸς σέ, δι' ὅπερ βλέπω μὲ παρεξηγεῖς, καὶ μὲ ἐπιπλήττεις καὶ μὲ θανατώνεις, ὡς μὲ ἐθανάτωσες, σὲ βεβαιῶ, χθὲς μὲ ἐκείνην τὴν σαΐτιὰ, ἐκείνη τὴ φαρμακερὴ, ματιά σου. Ἐκείνη μ' ἔφερεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐδῶ καὶ ἐκείνη μοὶ λέγει νὰ σὲ ἐρωτήσω ἤδη, Μαίρη, ἐγκαταλείποντες τὸ παρελθὸν καὶ ὁμιλοῦντες πλέον περὶ τοῦ μέλλοντος, «τί θὰ γίνῃ ἐπὶ τέλους μὲ τὸν ἔρωτά μας αὐτὸν, ποῦ βαδίζομεν ;

— Σκληρὲ, ἄσπλαγχνε, ἄδικε, ἄκαρδε, ἀπήντησεν ἡ Μαίρη, καμπτομένη καὶ κύπτουσα οἰκτρῶς ἐξηντλημένη ἐπὶ τοῦ πλησίον αὐτῆς κειμένου ἐδράνου.

Δεικνύουσα δὲ τὸ στῆθός της·

— Δὲν σύρεις καλείτερον αὐτὸ τὸ ξῖφος, τὸ ὁποῖον τόσον ἱππότικῶς φέρεις, νὰ κτυπήσῃς ἐδῶ, αὐτὸ τὸ μέρος, αὐτὸ ἴσως τὸ αἴτιον τὸ ὁποῖον σ' ἔκαμε νὰ μ' ἀγαπήσῃς παρὰ νὰ μοὶ ἀπευθύνῃς αὐτὰς τὰς λέξεις ; Διατὶ νὰ μὴ ἦσο πάντοτε παιδίον Μιχαήλ ; Δὲν θὰ μετέβαλλες γνώμην, ἐνῷ ἤδη ἀνδρωθέντος σοῦ, ἠνδρώθησαν καὶ αἱ σκέψεις σου, καὶ μετεβλήθησαν αἱ πράξεις σου.

—Μαίρη, τῇ ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ, λαμβάνων αὐτὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς, μὲ παρεξηγεῖς. Ἄκουσον, οὔτε ἤλλαξα, οὔτε μετέβαλον γνώμην, σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ ὡς πάντοτε, ἴσως δὲ καὶ πολὺ περισσότερον ἤδη, αὐτὴν δὲ τὴν στιγμὴν δύναμαι νὰ τὸ εἴπω φρενητιωδῶς. Μὴ μ' ἀδικεῖς, μὴ μὲ παρεξηγεῖς, σ' ἀγαπῶ ἑκατοντάκις ἴσως περισσότερον ἀφ' ὅσον μ' ἀγαπᾷς σύ, ἀλλά . . . .

— Ἀλλὰ ; τί ἀλλά . . . .

— Ἀλλά, ποῦ βαδίζομεν, ποῦ θὰ μᾶς φέρει ὁ ἔρως αὐτός ; Τί θὰ γίνωμεν ; Νὰ σκεφθῶμεν, Μαίρη, τὸ μέλλον, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἔρωτός μας τούτου. Νὰ φροντίσωμεν περὶ τῆς τύχης μας. Νὰ μὴ ἀφίνωμεν νὰ μᾶς παρασύρῃ αὕτη, καὶ εὑρεθῶμεν μίαν ἡμέραν πρὸ τοῦ ἀδιεξόδου, μεταμεμελημένοι καὶ ἐξηντλημένοι, μ' ἐννοεῖς Μαίρη ; περὶ τοῦ καλοῦ ἀμφοτέρων σκέπτομαι. Ἰδοὺ, διατὶ θέλω ν' ἀφήσωμεν τὸ παρελθὸν καὶ νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ μέλλοντος. Δι' αὐτὸ ἴσως μὲ εἶδες κάπως διάφορον ἰσχάτως.

Ἡ δὲ Μαίρη ἔξαλλος ἐκ θυμοῦ, ἐγερθεῖσα καὶ λαμβάνουσα τὸν Μιμῖκον ἀπὸ τῆς χειρός·

— Τί ἤδη ἀκούω ἀπὸ τοῦ στόματός σου, Μιχαήλ ; σύ, σὺ εἶπες αὐτά ; νὰ σταματήσωμεν διὰ νὰ σκεφθῶμεν περὶ τοῦ μέλλοντός μας ; σὺ θὰ σταματήσῃς τώρα πλέον τὸν ἔρωτά μου ; σύ, θὰ σταματήσῃς τὸν κεραυνὸν ὅστις ἔπεσε πλέον εἰς τὴν καρδίαν μου ; σύ ; ἐγώ ; ἡμεῖς ; νὰ φροντίσωμεν περὶ τῆς τύχης μας, ἀφοῦ ὁ ἥλιος μᾶς δανείζει τὴν ζωήν, καὶ ἡ σκιὰ αὕτη τῶν δένδρων τὴν χαράν, τὴν δρόσον καὶ τὸ ὀξυγόνον; Κόψε ἂν δύνασαι τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου, ἐξάντλησον τὴν δρόσον αὐτὴν καὶ σταμάτησον τὸν κεραυνὸν καὶ μετὰ ταῦτα εἰπέ μοι, νὰ ἀφήσωμεν τὸ παρελθὸν καὶ νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ μέλλοντος. Γνωρίζεις τί λέγεις Μιχαήλ ; Σκέπτεσαι τί πράττεις ; .... Ἄ, ἄφες με πλέον, ἐννοῶ ἤδη τί μέλλον μοὶ ἐπιφυλάσσεται. Τετέλεσται. Σὺ δὲν γνωρίζεις τὴν καρδίαν τῆς γυναικός. Ἄπαξ δοθεῖσα αὕτη εἰλικρινῶς, δὲν λαμβάνεται τόσον εὐκόλως ὀπίσω.... Ἀλλά, ἡσύχει, δὲν βλάπτει σὲ τοῦτο..... Σύ, εἶσαι εὐτυχής, Μιχαήλ, ἐγὼ θὰ ὑποφέρω.

— Τί λέγεις, Μαίρη, μὲ τρομάζεις, μὲ καταστενοχωρεῖς.

— Διατί ; ἐγὼ θὰ σ' ἀγαπῶ καὶ θὰ σ' ἀγαπῶ ὅπως ὁ πλάστης ἔπλασε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν καρδίαν μου. Σύ, εἶσαι ἐλεύθερος νὰ μ' ἀγαπᾷς κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις τῆς καρδίας σου, δὲν θὰ σὲ μισήσω διὰ τοῦτο, ὄχι, ποτέ, Μιχαήλ.

—Μὰ καλά, ἀλλὰ, ἀγαπητή μου Μαίρη, δέν μοὶ ἐξηγεῖς τί εἴδους ἀγάπη εἶναι αὐτή. Δὲν φρονεῖς ὅτι θὰ βλάψῃ ἰδίως σέ, ἥτις εἶσαι ὀρφανή, ἀδύνατον μέλος ;

—Ἄ. ἤδη, σ' ἐννοῶ, Μιχαήλ, ἐννοῶ τὰς σκέψεις σου. Ὦ! πόσον μικροὶ εἶσθε σεῖς οἱ ἄνδρες ! Ὅταν ἀγαπᾶτε, ἀναμιγνύετε τὸν ἔρωτα μὲ τὴν κοινωνίαν καὶ τὰ συμφέροντά σας, δηλαδὴ μὲ τὸν βόρβορον καὶ τὴν σκωρίαν ! Δυστυχὴς γυνή ! νὰ ἦσαι καταδεδικασμένη νὰ πωλῇς τὸ σαρκίον σου καὶ τὸ αἴσθημά σου διὰ τὸ μηδαμινώτατον πρᾶγμα τοῦ κόσμου. Ὁποία κατάπτωσις καὶ ἐλεεινότης ! Αἴ, ἀρκεῖ, Μιχαήλ, ἕως ἐδῶ καὶ μὴ περαιτέρω, σ' ἐννοῶ, σὲ ἀγαπῶ, ἀλλὰ δὲν σὲ θέλω, οὐχὶ δὲν σὲ θέλω, ὡς σοὶ εἶπον καὶ ἄλλοτε εἰς τοιαύτην κοινωνίαν καὶ ὑπὸ τοιούτους ὅρους. Ἀρκεῖ, ἀρκούντως φωτισθεῖσα καὶ πολλὰ διδαχθεῖσα.....

Καὶ θεῖσα τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν χειρῶν της ἤρξατο κλαίουσα καὶ μονολογοῦσα.

«Μῆτέρ μου, μῆτέρ μου, λυπήσου με καὶ δός μοι δυνάμεις νὰ πίω τὸ ποτήριόν μου μέχρι τρυγός.

— Ἀλλά, Μαίρη, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαήλ, τί εἶναι αὐτά, διατὶ κλαίεις ; διατὶ ἀμφιβάλλεις περὶ τοῦ ἔρωτός μου;

— Ἄ, ὄχι, δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τούτου, Μιχαήλ, ἀλλὰ καὶ δὲν σκέπτομαι ὅπως σύ. Βεβαίως κοινωνικὸς γάμος μεταξὺ σοῦ καὶ ἐμοῦ ὡς ἔχουσιν ἤδη τὰ πράγματα, εἶναι ἀδύνατος. Ὅπως δὲ τὰ ἐκλαμβάνεις σὺ, ἔχεις δίκαιον, διότι ἐγὼ μὲν περιουσίαν δὲν ἔχω, σὺ δὲ ἀποκατεστημένος δὲν εἶσαι. Σὺ μὲν εἶσαι γνωστὸς εἰς τὴν κοινωνίαν αὐτὴν, ἐνῷ ἐγὼ εἶμαι ξένη. Σὺ μὲν ἔχεις τοὺς γονεῖς σου, οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην σοῦ, ἐνῷ ἐγὼ εἶμαι ὀρφανὴ καὶ οὐδεὶς μὲ συλλογίζεται. Σὺ τέλος εἶσαι γέννημα τοῦ ἱεροῦ τούτου τόπου, ἐνῷ ἐγὼ εἶμαι φυτὸν τυχαίως μετακομισθὲν ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

«Ὑπὸ τοιαύτας λοιπὸν συνθήκας γνωρισθέντες, συμπαθήσαντες πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐρωτευθέντες, «Αἴ, Μαίρη στάσου ἐδῶ, μοὶ λέγεις νὰ στρέψωμεν ὀπίσω καὶ νὰ σὲ συνοδεύσω μάλιστα, ἀλλὰ νὰ σ' ἀφήσω ἐκεῖ ὅπου σὲ πρωτοείδον». Αὐτὸ δὲν ἐννοεῖς Μιχαήλ ;

— Ναὶ καὶ ὄχι.

— Ναὶ καὶ ὄχι ; τότε θέλεις τὸ ἀμφίβολον.

— Δηλαδὴ τὸ καλόν σου, αὐτὸ ἐπιθυμῶ καὶ οὐδὲν πλέον.

— Τότε διαφέρει τὸ πρᾶγμα. Αὐτὸ τὸ καλόν μου ποῦ νομίζεις εὑρίσκεται ;

— Εἰς τὴν φρόνησιν.

— Καὶ ἡ φρόνησις ;

— Εἰς μίαν γενναίαν καὶ καλὴν ἀπόφασιν.

— Αἴ, Μιχαὴλ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν τὴν ἔλαβον πρὸ πολλοῦ καὶ μὴ ματαιοποιεῖς. Τὴν καρδίαν σου ἐδοκίμασα πρὸ πολλοῦ καὶ ἀνέμενον τὴν στιγμὴν αὐτήν.

— Μαίρη ! . . . .

— Μιχαὴλ ! . . . .

— Δὲν μ' ἀγαπᾷς πλέον ;

— Ἂν δὲν σὲ ἠγάπων, πρὸς τί ἡ ἐξομολόγησις αὕτη ;

— Μαίρη ! . . . . .

— Μιχαὴλ ! . . . .

— Ἐν ὀνόματι τοῦ ἔρωτός σου, ἀφοῦ οὗτος εἶναι ἰσχυρότερος πάσης ἄλλης ἰδέας, ἐπικαλοῦμαι τὴν φρόνησιν.

Καὶ θεῖσα ἡ Μαίρη τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐκείνου, ἐτήρει σιωπὴν ἀπόλυτον.

— Μαίρη ! . . . .

— . . . . .

— Μαίρη ! . . . .

— . . . . .

Ἐκοιμᾶτο, καὶ ἐνῶ τὸ ὡρολόγιον ἐκτύπα τὴν ἑνάτην, ἡ φωνὴ παρακειμένης γλαυκὸς ἤρξατο κρώζουσα παραδόξως.

Ὁ Μιχαὴλ ἐστράφη τότε φρικιῶν, ἐνῶ ψυχρὸς ἱδρὼς περιέβαλλε τὸ πρόσωπον τῆς Μαίρης.

— Μαίρη, τῇ λέγει, δὲν ἤκουσας ;

— Ναὶ, εἶναι ἡ φωνὴ τῆς γλαυκός. Μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀηδόνος ἔρχεται τῆς γλαυκός, δηλαδὴ μετὰ τὴν ἱλαρότητα ἡ φρικίασις !

— Μαίρη, μὲ ἀγαπᾷς ὡς πάντοτε ; δὲν εἶναι ἀληθές ;

— Ἀληθέστατον, σ' ἀγαπῶ.

— Παρῆλθεν ἡ ἑνάτη ὥρα, φύγωμεν ἐντεῦθεν.

— Φύγωμεν . . . .

Καὶ ἐγερθεῖσα ἡ Μαίρη, ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ Μιμίκου καὶ ἐβάδιζον ἀμφότεροι βραδέως καὶ σιγανῶς ἐπ' ἀρκετόν. Εἶτα δὲ διευθυνθέντες πρὸς τὴν μικρὰν δυτικὴν θύραν, ἧς τὴν κλεῖδα κατεῖχεν ἡ Μαίρη, ἐξῆλθον μετὰ προσοχῆς ἐκεῖθεν καὶ ἀπεχωρίσθησαν.

(Ἕπεται συνέχεια.) Ῥοῦς.

ΟΙ ΠΡΟΑΓΓΕΛΟΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

(παράδοσις).

Ἐν ᾧ ὡδοιπόρει ποτὲ ἐπὶ ἐξοχικῆς τινος δημοσίας ὁδοῦ, γίγας τις πελωρίου ἀναστήματος, παρουσιάσθη αἰφνιδίως ἐνώπιόν του ἄγνωστός τις ἀνὴρ καὶ τῷ εἶπε.

— Στῆθι ! μὴ προχωρήσῃς μηδὲ βῆμα.

— Πῶς ; ἀπήντησεν ὁ γίγας, σύ, οὐτιδανέ, τὸν ὁποῖον μεταξὺ τῶν δακτύλων μου δύναμαι νὰ κατασυντρίψω, θέλεις νὰ μοὶ ἐμποδίσῃς τὴν ὁδόν ; τίς εἶσαι καὶ τολμᾷς τόσον θρασέως νὰ ὁμιλῇς ;

— Εἶμαι ὁ θάνατος, ἀπήντησεν ὁ ἕτερος, εἰς ἐμὲ οὐδεὶς ἀνθίσταται καὶ ὀφείλεις καὶ σὺ νὰ ὑπακούσῃς εἰς τὰς διαταγάς μου.

Ὁ γίγας ἀπεποιήθη, καὶ ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ θανάτου νὰ παλαίσῃ. Ὁ ἀγὼν οὗτος ὑπῆρξε μακροχρόνιος, σφοδρὸς

καὶ ἀμφίρροπος μεταξὺ τῶν δύο παλαιόντων, ἀλλὰ τέλος ἐκράτησεν ἡ ὑπεροχὴ τῶν δυνάμεων τοῦ γίγαντος, ὅστις κατέρριψεν τὸν θάνατον, κτυπήσας αὐτὸν διὰ τῆς πυγμῆς του. Ἔπειτα ἐξηκολούθησε τὴν ὁδοιπορίαν του καὶ ὁ θάνατος ἔμεινεν ἐκεῖ ἡττημένος, καὶ τόσον ἐξησθενημένος, ὥστε οὐδὲ νὰ ἐγερθῇ κἂν ἐδύνατο. «Τί θὰ γείνω ἐδῶ ἔξω; ἔλεγεν, ἐὰν μείνω κατακείμενος εἰς ταύτην τὴν γωνίαν; δὲν θὰ ἀποθνήσκῃ πλέον οὐδεὶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τόσον αὕτη θὰ ὑπερπληρωθῇ ἀνθρώπων, ὥστε οὐδὲ νὰ ἵστανται οὗτοι ὁ εἷς πλησίον τοῦ ἄλλου θὰ ὑπάρχῃ θέσις».

Κατὰ καλήν του ὅμως τύχην διήρχετο διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης εἰς νεανίας πλήρης σφρίγους καὶ ἀκμῆς, ᾄδων καὶ στρέφων τὰ βλέμματα τῆδε κἀκεῖσε· παρατηρήσας δὲ οὗτος τὸν σχεδὸν λιπόθυμον θάνατον, τὸν ἐπλησίασε καὶ εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν ἀνήγειρε, τῷ ἔδωσε νὰ πίῃ σταγόνας τινας δριμυτάτου ποτοῦ καὶ παρέμεινεν ἐκεῖ μέχρις ὅτου οὗτος ἐντελῶς τὰς δυνάμεις του ἀναλάβῃ.

— Γνωρίζεις, τὸν ἠρώτησε τότε ὁ ἄγνωστος, ποῖον ἐνοσήλευσας, ποῖος εἶμαι, καὶ εἰς ποῖον παρέσχες βοηθείας; —Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ νέος, δὲν σὲ γνωρίζω.

— Εἶμαι ὁ θάνατος, ἀπήντησε, δὲν φείδομαι οὐδενός, καὶ δὲν δύναμαι ἑπομένως οὐδὲ εἰς σὲ καμμίαν ἐξαίρεσιν νὰ κάμω: ἀλλ' ἐν τούτοις, διὰ νὰ μὴ μὲ νομίσῃς ἐντελῶς ἀχάριστον, σοὶ ὑπόσχομαι, ὅτι δὲν θὰ σὲ προσβάλλω αἰφνηδίως, ἀλλὰ θὰ σοὶ στείλλω τοὺς ἀγγελιοφόρους μου, πρὶν ἢ ἐγὼ σὲ ἁρπάσω».

— Ἂς εἶναι οὕτω, ὑπέλαβεν ὁ νεανίας, πάντοτε ἓν κέρδος εἶναι, νὰ γνωρίζω πότε θὰ ἔλθῃς καὶ τοιουτοτρόπως θὰ ἔχω καιρὸν νὰ ἑτοιμασθῶ. Καὶ ἀνεχώρησεν εὔθυμος καὶ χαρωπός, ζῶν ἔκτοτε βίον ἡμερόβιον ἐν διασκεδάσεσι καὶ ἡδοναῖς.

Ὁπότε ὅμως τὴν νεότητα αὐτοῦ καὶ ὑγείαν διεδέχθησαν αἱ ἀσθένειαι καὶ οἱ πόνοι,—«δὲν εἶναι καιρὸς ν' ἀποθάνω ἀκόμη, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ θάνατος βεβαίως θὰ ἔστελλε τοὺς ἀγγελιοφόρους του νὰ μὲ εἰδοποιήσωσι περὶ τούτου, ἀρκεῖ δὲ μόνον τὰς κακὰς τῶν ἀσθενειῶν ἡμέρας ταύτας νὰ διέλθω». Εὐθὺς ὅμως ὡς ἐντελῶς ἀνέλαβε καὶ ἤρχισε πάλιν ἐν τέρψεσι καὶ χαραῖς νὰ ζῇ, ἠσθάνθη ἑαυτὸν ἡμέραν τινὰ πληττόμενον ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ στραφεὶς παρετήρησεν ἐνώπιον αὐτοῦ ἱστάμενον τὸν θάνατον, ὅστις τῷ εἶπε:

— Ἀκολούθει, ἡ ὥρα ἔφθασεν ἀποχαιρέτισον τὸν κόσμον.

— Πῶς; ἠρώτησεν ἔκπληκτος ὁ νέος, θέλεις νὰ ἀθετήσῃς τὸν λόγον σου; δὲν μοὶ ὑπεσχέθεις, ὅτι πρὶν ἔλθῃς, θὰ μοὶ ἔστελλες τοὺς ἀγγελιοφόρους σου;

—Καὶ δὲν σοὶ ἔστειλα ἀλλεπαλλήλως τοιούτους; ἀπήντησεν ἐκεῖνος, δὲν ἦλθεν ὁ πυρετός, ὅστις σὲ κατέλαβε καὶ σὲ ἔρριψεν ἐπὶ τῆς κλίνης; δὲν ἀπενάρκωσε τὴν κεφαλήν σου ἡ σκοτοδίνη; δὲν σοὶ ἔκνισεν τὰ μέλη ἡ ἀρθρῖτις; δὲν ἠσθάνθης τὴν κωφότητα εἰς τὰ ὦτα σου; δὲν σοὶ ἔδειξαν τὰς παρειάς σου αἱ τῶν ὀδόντων ἀλγηδόνες; δὲν ἠννόησας ἀμβλυνομένην τὴν ὅρασιν; καὶ τέλος ὁ ἀδελφός μου ὕπνος δὲν σοὶ ἀνεμίμνησκε καθ' ἑκάστην ἑσπέραν τὴν ἔλευσίν μου διὰ τῶν ὀνείρων;

Ὁ τάλας μὴ γνωρίζων τί νὰ ἀποκριθῇ, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ παρεδόθη ἄκων εἰς τὸ πεπρωμένον του, καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ θανάτου.

Γουλιέλμος Τ...

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Αἴνιγμα 230.

Φέρει τίτλον, τὴν ἠξεύρεις, πρέπει ὀλίγον νὰ σκεφθῇς
ἢ διόλου μὴ τὸ πράξῃς στὴν Ἑλλάδα ἂν κατοικῇς
Διότι πάντοτε τὴν βλέπεις διερχομένην τῆς ὁδοῦ
σὺ δὲ ἴσασαι πρὸ ταύτης πλήρης ἐνθουσιασμοῦ.
Λάβε μὲ σέβας τὸ ὄνομά της κι' ἐν τῷ μέσῳ θὲς ἰῶτα
τότε ἐπίθετον θὰ ἔχῃς κι' ὄχι Ἄνασσαν ὡς πρῶτα.

Αἴνιγμα 231.

Τέσσαρες συλλαβαὶ κι' ὀκτὼ ψηφία συγχροτοῦσι τὸ ὄνομά μου.
κι' εἰς τοὺς λοιποὺς εὑρίσκομαι κι' εἰς τὰ ἀνάκτορά μου.
Τὴν τελευταίαν συλλαβὴν ἐὰν φίλε ἀποβάλῃς
κι' ἑκουσίως τοῦτο πράξας εἰς τὸ ἄλφα μεταβάλῃς.
Τέχνην θὰ ἴδῃς, ὦ! μὴ θαυμάσῃς
τὸ δὲ ὄνομα θὰ τὸ χάσῃς.

Αἴνιγμα 232.

Ὄνομα μιᾶς Μούσης φέρω, φρόντισον φίλε νὰ μ' εὕρῃς
πολυσύλλαβος θὰ εἶμαι, σκέφθητι ἐμπρός σου μ' ἔχεις.
Ἐὰν κόψῃς τὴν οὐράν μου κι' ἓν στοιχεῖον πρὸ αὐτῆς
πάλιν οὐρὰν θὰ ἔχῃς, δὲν ψεύδομαι, θὰ τὸ ἰδῇς.
Καὶ ἂν τοῦτο, φίλε, εὕρῃς, διόλου μὴ μὲ λυπηθῇς
πάλιν κόψον τὴν οὐράν μου καὶ ἓν γράμμα μετ' αὐτῆς.
Βάλε με ἄλλην οὐράν, θὲς βαρύτονον, τὴν ὁς
τότε γίνομαι εἷς αὔλαξ τῆς θαλάσσης κοινωνός.
Ἐὰν πολὺ σ' ἠνόχλησα, μὴ παρακαλῶ θυμώσῃς
τὴν ἰδίαν αὐτὴν λέξιν καταλλήλως νὰ τὴν κόψῃς.
Ἀφοῦ τὸ πρῶτον ἔλυσας, λάβε τὸ τελευταῖον
ἐντὸς κήπων εὑρίσκομαι, ἐν μέσῳ τῶν ἀνθέων.

Δαρδανέλια. **Ἀσπασία Κ. Κολοζώφ.**

Ὁ πρῶτος λύτης τῶν ἀνωτέρω θὰ λάβῃ ἓν μυθιστόρημα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Ι. Β. Βραΐλα. Σᾶς ἀπηντήσαμεν. Ἀναμένομεν νεωτέραν σας συντόμως.—*Π. Ν. Δ. Παρισίους.* Ἀποροῦμεν. Ταχυδρομικῶς γράφομεν —*Π. Φ. Β. Βραΐλα.* Ζητούμενα φύλλα σᾶς ἀπεστείλαμεν προχθές.—*Κ. Ε. Λεβαδείαν.* Ἀναμένομεν συντόμως νεωτέραν σας μετ' ἐκκαθαρίσεως ἀποδείξεων.—*Ν. Ν. Βόλον.* Ἐπιστολὴ μετ' ἐπιταγῆς καὶ ἀποδείξεων ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Προσεχῶς γράφομεν. —*Σ. Μ. Μεσολόγγιον.* Ἐλήφθησαν. Ἔχει καλῶς. Γράφομεν.—*Α. Β. Σῦρον.* Ἐπιστολαὶ ἐλήφθησαν. Ἀναμένομεν, ὡς γράφετε, συντόμως.—*Π. Ν. Α. Πύλον.* Σᾶς ἐνεγράψαμεν. Σειρὰν φύλλων καὶ ἀπόδειξιν ἀπεστείλαμεν ὑμῖν.— *Δ.* Π. Πάτρας. Μᾶς ὑπεσχέθησαν καὶ πάλιν. Φαίνεται βραδύνει ὑπογραφή.—*Δ. Σ. Βουκουρέστιον.* Δελτάριόν σας, ὡς καὶ ἐπιστολὴ γάλλου ἐλήφθησαν καὶ εὐχαρίστως συμμορφοθησόμεθα. Προσεχῶς γράφομεν. — Industriel du Nord, Lille. Regrettons. Réparerons anomalie. Remercions. —*Θ. Μ.* Πάτρας. Δελτάριον ἐλήφθη Γράφομεν.—*Ζ. Κ. Καβάλλαν.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Φύλλα ἀπεστείλαμεν.—*Κ. Α. Μεσολόγγιον.* Συνεστημένη ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν καὶ συμφωνοῦμεν πρὸς γραφόμενά σας. — *Κ. Β. Θεσσαλονίκην.* Ἐπιστολαὶ ἐλήφθησαν. Προσεχῶς ἔχετε καθέκαστα.—*Γ. Κ. Ὀλτενίτσαν.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη ἀποροῦμεν ἐπὶ ἀπωλείᾳ βιβλίου. Ἐξετάσωμεν καὶ γράφομεν.

ΚΛΕΙΩ

Εἰκονογραφημένον ἡμερολόγιον τοῦ 1894

Τοιοῦτον τίτλον φέρει τὸ νέον Ἡμερολόγιον, ὅπερ τῇ συμπράξει πολλῶν λογίων ἐκδίδεται προσεχῶς, καὶ ὅπερ θὰ περιέχῃ ὕλην λίαν ἐνδιαφέρουσαν καὶ ποικίλην μετὰ δώδεκα καλλιτεχνικῶν εἰκόνων φιλοτεχνηθεισῶν ἐν Παρισίοις.

Ἡ τιμὴ ἑκάστου ὡρίσθη δρ. 2 διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ δρ. 3 διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ «Φύσις» ἀναλαμβάνει τὴν προμήθειαν αὐτοῦ τοῖς ἀξιοτίμοις συνδρομηταῖς, ἐπὶ προκαταβολῇ τοῦ τιμήματος.

Depuis le 15 Mai, la Revue «*Les Paillasses Orientaux* est devenue «*L'Abeille du Bosphore*». Sous ce titre nouveau, et en augmentant son nombre de pages, elle traite les questions politiques, financières, industrielles et commerciales se rapportant à la Turquie.

«*L'Abeille du Bosphore*» devient ainsi le supplément du Journal «*L'Orient*» et le memento des événements contemporains de l' Empire Ottoman. Ce sera une source précieuse de renseignements pour les personnes qui s'intéressent à la Turquie.

Direction et Administration.
147. Boulevard St. Michel, Paris.
Directeur—Fondateur: N. Nicolaïdes.

Τύποις ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ 1893